



Bohdana Stoklasová

stoklasovabohdana@gmail.com



## Úvod

**Centrální portál českých knihoven KNIHOVNY.CZ (CPK) umožní klientům získat požadované dokumenty v tradiční tištěné nebo digitální formě a pohotově a komplexní informace kdykoli, odkudkoli a kdekoli.**

Již dnes nabízejí české knihovny kromě tištěných dokumentů svým uživatelům řadu databází, obsah digitálních knihoven a dalších informačních zdrojů. Tyto služby jsou však značně roztříštěné a často málo uživatelsky přívětivé. Běžní uživatelé nejsou schopni plně využít informační potenciál, kterým knihovny disponují.

Od současného stavu k cíli, kterým je **silný CPK zajišťující jednotný přístup do systému českých knihoven, kdy každá knihovna bude působit jako rozhraní do celého systému a každý knihovník bude schopen poskytnout komplexní službu**, vede dlouhá a určitě ne jednoduchá cesta, na které budou české knihovny muset společně překonávat překážky technologické, finanční, ale i lidské. Čeká je totiž nejen vytipování zdrojů důležitých pro české knihovny a jejich uživatele a volba optimálních nástrojů pro jejich inte-

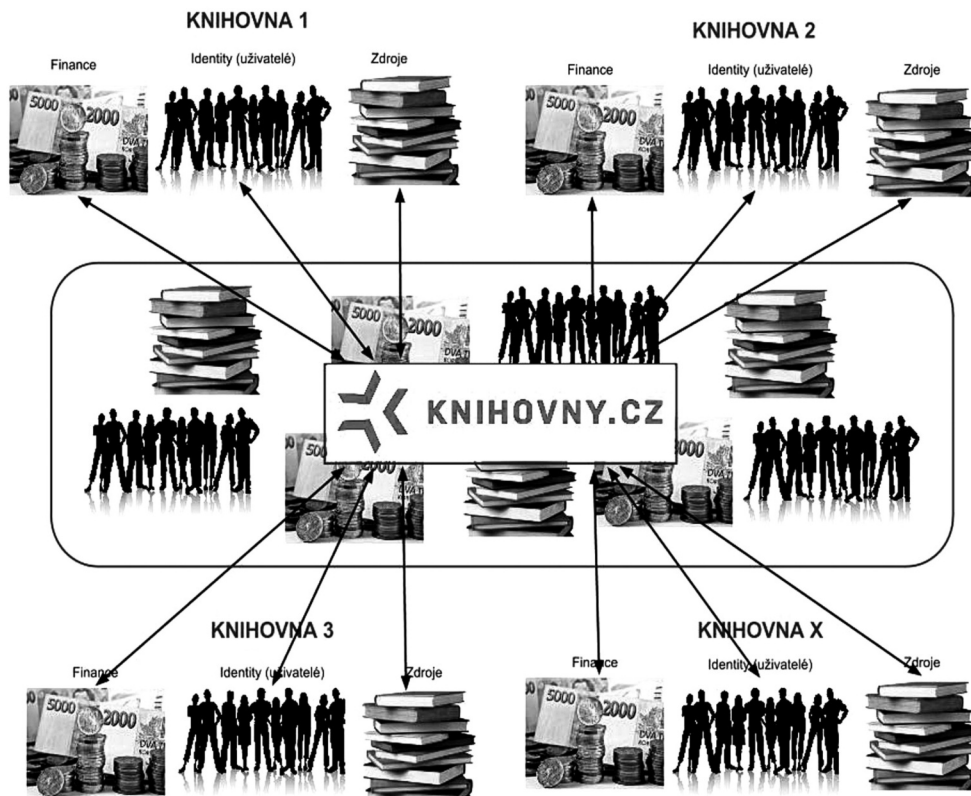
graci a zpřístupnění, ale i hledání cest ke sdílení uživatelských identit, využití on-line plateb, zlepšení meziknihovnických služeb a dodávání dokumentů.

Do roku 2015 by měl být CPK zprovozněn a nasazen v těch českých knihovnách, které budou mít o jeho využití zájem, do roku 2020 ve všech českých knihovnách.

## Návaznost na Konceptci rozvoje knihoven ČR

CPK je těsně svázán s Konceptcí rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 [1.], konkrétně s cílem **6. Vytvořit jednotné rozhraní systému knihoven s cílem zprostředkování všech nabízených služeb z každé knihovny.**

Splnění tohoto cíle je jednou z rozhodujících podmínek naplnění vize celé koncepce: **Klient říká: „V krásné, přívětivé a pohodlné knihovně rychle obsloužen příjemným, kvalifikovaným, očividně spokojeným a motivovaným personálem nebo z pohodlí domova bez ohledu na národnost či handicap, v kteroukoliv denní či noční dobu získám požadovanou kvalitní službu.“**



Grafické znázornění cílového stavu

## Hlavní cíl a dílčí cíle projektu

Cílem projektu CPK je naplnění cílového stavu popsaného v Konceptu v odstavci 6. **Stav, kterého má být dosaženo: Vytvořit silný centrální portál poskytující kvalitní, pohotové služby, které umožní klientům získat požadovaný dokument v tradiční tištěné nebo digitální formě nebo informaci kdykoliv a odkudkoliv.**

Vytvoření jednotného rozhraní systému knihoven je **komplexní úkol**, proto jsou v Konceptu specifikovány i **dílčí cíle**, projekty / aktivity:

1. Vytvořit silný portál jako základní stavební kámen pro zajištění přístupu do celého systému knihoven.
2. Vytvořit systém sdílení uživatelských identit (využití federativní autentizace).
3. Využít dostupné systémy on-line plateb pro poskytované knihovnické služby.
4. Zajistit koordinovaný přístup knihoven a jejich prostřednictvím uživatelů k informačním zdrojům nabízeným systémem knihoven.
5. Optimalizovat systém meziknihovnických výpůjčních služeb a dodávání dokumentů s důrazem na rychlost, pohotovost, spolehlivost a efektivní využití informačních zdrojů.
6. Vytvořit podmínky k tomu, aby každá knihovna působila jako rozhraní pro vstup do celého systému knihoven a každý knihovník byl schopen poskytnout komplexní službu.

## Organizační a finanční zajištění

Formálně CPK prozatím zastřešuje Knihovna Akademie věd, jejíž ředitel ing. Martin Lhoták je zpravodajem věcně příslušné priority v rámci Konceptu. Koordinátorkou projektu je PhDr. Bohdana Stoklasová, autorka příspěvku. Pro realizaci projektu byla vytvořena pracovní skupina, v níž jsou zastoupeny různé knihovny. Členové pracovní skupiny připravují nejen teoretický rámec projektu, ale zastoupené knihovny budou i dobrovolnými „předskokany“ v rámci testování a praktické realizace navržených řešení. Pro organizační zajištění a formální zastřešení CPK se zvažuje využití platformy stávajícího Sdružení knihoven ČR či vytvoření platformy nové. Je evidentní, že **pro úspěšnou realizaci CPK a zajištění jeho dlouhodobé udržitelnosti bude nutné aktivnější zapojení participujících knihoven, vytvoření formálních orgánů a sdružení finančních prostředků i pracovních kapacit s tím, že vložené finanční prostředky i pracovní kapacity by měly vést k úsporám na úrovni jednotlivých zúčastněných institucí i celku.**

## Přínos projektu CPK

**Realizace projektu CPK zásadním způsobem zvýší kvalitu i kvantitu služeb poskytovaných českými knihovnami.** V současné době existuje v České republice více než šest tisíc knihoven poskytujících veřejné knihovnické služby. Jejich úroveň je ale velmi nevyrovnaná. Kvalitní a komplexní služby nyní nabízejí především největší knihovny umístěné ve velkých městech, spektrum služeb nabízených malými knihovnami je velmi omezené. Prostřednictvím CPK budou mít i obyvatelé menších obcí možnost „dosáhnout“ na řadu slu-

**KNIHOVNY.CZ**

Co máme hledat?   [Přihlásit se](#)

Pro uživatele | Pro knihovny | Pro dodavatele | Pro pracovní skupinu

Úvodní stránka >  
O projektu >  
Projektový záměr >  
Harmonogram projektu >  
RFI >  
FAQ >  
Knihovny.cz - archiv >  
Kontakt >

## Centrální portál českých knihoven

Připravený Centrální portál českých knihoven vám umožní získat požadované dokumenty v tradiční tištěné nebo digitální formě a pohoťové a komplexní informace kdykoli, odkudkoli a kdekoli.

[Více o projektu](#)

**Vize knihoven v roce 2020**

**Klient říká:**

V krásné, přívětivé a pohodlné knihovně rychle obslužen příjemným, kvalifikovaným, očividně spokojeným a motivovaným personálem nebo z pohodlí domova bez ohledu na národnost či handicap, v kteroukoliv denní či noční dobu získám požadovanou službu.

**Aktuality**

**30.8.2012**  
**RFI**  
V rubrice RFI jsou zveřejněny všechny podklady pro RFI (Request for Information).

[Více aktualit...](#)

**Časový plán**

**Rok 2012**  
**10. září:** spuštění infoportálu projektu CPK, zveřejnění Projektového záměru  
**11. září:** prezentace projektu na konferenci Knihovny současnosti (Pardubice), zveřejnění a vyhlášení RFI včetně přípravy vzorků dat CPK pro testování  
**17. října:** prezentace projektu CPK pro ředitele krajských knihoven (Kladno)  
**31. prosince:** vyhodnocení RFI a způsobu zpracování vzorových dat CPK

[Harmonogram projektu](#)

### CPK – Informační portál

žeb, nabízených dnes pouze ve vzdálených knihovnách, přímo z místa bydliště. Těsnější spolupráce a důsledné sdílení informačních, finančních i lidských zdrojů rozšíří spektrum a prohloubí kvalitu služeb i v knihovnách, které působí jako centrální knihovny na úrovni národní, krajské, oborové či jiné.

Konkrétněji lze přínos projektu specifikovat takto:

- Bude k dispozici silný portál jako základní stavební kámen pro zajištění přístupu do celého systému knihoven.
- Systém sdílení uživatelských identit umožní uživatelům přihlášením v kterékoli knihovně využívat služby i zdroje celé sítě knihoven.
- Využití on-line plateb pro poskytované knihovnické služby omezí nutnost fyzické návštěvy knihoven pouze pro administrativní úkony.
- Koordinovaný přístup knihoven a jejich prostřednictvím uživatelů k informačním zdrojům nabízeným systémem knihoven omezí multiplicitní nabídku informačních zdrojů na jedné straně a bílá místa na straně druhé.
- Pro knihovny bude k dispozici nové rozhraní integrující jejich vlastní katalog a nabídku služeb s širším spektrem zdrojů a služeb. Rozhraní bude parametrizovatelné podle potřeb jednotlivých knihoven/skupin knihoven a bude záležet na jejich rozhodnutí, do jaké míry je využijí.
- Optimalizace systému meziknihovnických výpůjčních služeb a dodávání dokumentů s důrazem na rychlost, pohoťovost, spolehlivost a efektivní využití informačních zdrojů zvýší komfort dodávání tištěných dokumentů přímo do místa bydliště.

### Současný stav a Informační portál

Veškeré informace o CPK včetně dále zmiňovaných dokumentů lze najít na informačním portálu projektu [www.knihovny.cz](http://www.knihovny.cz) [2.]

V současné době je hotový Projektový záměr [3.] a probíhá Žádost o informace – RFI [4.]

#### Důležité odkazy

- [1.] Koncepce rozvoje knihoven na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven [online] [cit. 2012-10-26]. Dostupné na internetu: <[http://files.ukr.knihovna.cz/200000077-a8cc8a9c7b/Koncepce\\_PIK\\_Rozp.doc](http://files.ukr.knihovna.cz/200000077-a8cc8a9c7b/Koncepce_PIK_Rozp.doc)>
- [2.] KNIHOVNY.CZ – Centrální portál českých knihoven. Informační portál [online] [cit. 2012-10-26]. Dostupné na internetu: <<http://www.knihovny.cz>>
- [3.] KNIHOVNY.CZ – Centrální portál českých knihoven. Projektový záměr [online] [cit. 2012-10-26]. Dostupné na internetu: <[http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/KNIHOVNY-CZ\\_Projektovy-zamer\\_2012\\_09\\_10.pdf](http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/KNIHOVNY-CZ_Projektovy-zamer_2012_09_10.pdf)>
- [4.] KNIHOVNY.CZ – Centrální portál českých knihoven. Žádost o informace – RFI [online] [cit. 2012-10-26]. Dostupné na internetu: <[http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/KNIHOVNYCZ\\_RFI\\_2012\\_09\\_102.pdf](http://www.knihovny.cz/wp-content/uploads/2012/09/KNIHOVNYCZ_RFI_2012_09_102.pdf)>